

Verksamhetsberättelse 2016

Årets viktigaste frågor

- Ett seminarium om juridiken kring Nationalstadsparken hölls på Kungliga Vitterhetsakademien
- Kommittén Large Urban Parks har bildats inom organisationen World Urban Parks
- Det omfattande byggandet i Albano i Nationalstadsparken har påbörjats. På förbundets begäran har en referensgrupp som ska följa projektet inrättats.
- Planeringen för en utveckling av Kungliga nationalstadsparken, baserad på de 100 miljoner kr som ställts till förfogande, börjar ta form i konkreta projekt.
- Hjorthagstornets detaljplan har vunnit laga kraft men tornets höjd begränsas till samma höjd som gasklockan har i dag.

Styrelse, revisorer, valberedning

Styrelsen har bestått av elva ordinarie ledamöter och två suppleanter

Richard Murray, enskild medlem, ordf.

Märtha Angert Lilliestråle, Haga-Brunnsvikens vänner, vice ordf.

Gunilla Sterner Kumm, Bergshamra för alla, sekreterare

Anne Murray, Föreningen Östermalm, kassör

Bitte Liberg, Södermalmsparkernas vänner, ledamot

Bengt Rundquist, Friluftsförbundet Norra Järva, ledamot

Ole Settergren, enskild medlem, ledamot

Johan Tamm, enskild medlem, ledamot

Lennart Tonell, enskild medlem, ledamot

Anders Tranberg, Stockholms Naturskyddsförening, ledamot

Henrik Waldenström, Stockholms ornitologiska förening, ledamot

Lars-Åke Hörjel, Friluftsförbundet Lidingö, vice kassör, suppleant

Torbjörn Schmidt, Naturskyddsföreningen i Sollentuna, suppleant

Allan Edblom, Järfälla naturskyddsförening, har adjungerats till styrelsen.

Styrelsen har haft 9 sammanträden.

Valberedning

Beatrice Sundberg, Naturskyddsföreningen i Stockholm, sammankallande

Hans Nihlén, Södermalmsparkernas vänner
Ella Öström, Haga-Brunnsvikens vänner

Revisorer

Hans Hägg, Stockholms vandrarförening, ordinarie
Anna Lönnkvist, Svenska turistföreningen, ordinarie
Per Björkman, Samfundet S:t Erik, revisorssuppleant

Ekonomi

Ekonomi har skötts av Anne Murray, som är förbundets kassör, och Lars-Åke Hörjel. Antalet medlemsorganisationer är 51 stycken. Ny medlemsförening är Stockholms svampvänner. Intäkterna var under 2016 30.575 kr (2015 85.370), varav medlemsavgifter från föreningar 12.750 kr (2015 16.500). Föreningar med svag ekonomi medges nedsättning av avgiften med hälften och föreningar som representerar områden utanför parken har en medlemsavgift på 100 kr. Ett mindre antal enskilda medlemmar är anslutna – avgiften per år är 100 kr. Medlemsavgifterna från dessa var 1.360 kr (2015 900). Nettokostnaden för årsmöten och konferenser var detta år 12.611 kr (2015 11 211) . Båtturen gav i år en förlust på 648 kr (2015 en vinst på 1.210). Försäljning av kartor och böcker inbringade 400 kr (2015 1.100). Förbundet har inte erhållit några gåvor (2015 erhöll förbundet WWF:s pris ur Elisabeth Jihdes minnesfond på 50.000 kr.)

Värt att notera är att antalet medlemsföreningar hållit sig ganska konstant under många år, kring 50, medan inbetalade medlemsavgifter i år har minskat.

Kostnaderna har belöpt sig till 35.095 kr (2015 56.724). Av kostnaderna svarar administration för 3.009 kr (2015 3.359). Det är kostnader för kopiering, tryck, papper, kuvert, transporter, styrelse, deltagande i konferenser m.m. Dessa kostnader har kunnat minskas över åren genom utnyttjande av e-mail och Internet. Vid julsammanträdet subventioneras deltagarnas middag ombord på en Vaxholmsbåt med 200 kr per deltagare. Hemsidan har i drift kostat 2.162 kr (2016 838 kr). Kostnaderna varierar från år till år beroende på när räkningarna kommer. Förbundet stödde ljusfesten kring Brunnsviken i år med 1.000 kr (beloppet 2.000 kr avser två år). En ny större utgift är avgiften för medlemskap i World Urban parks på 3.082 kr. Förbundet har i år inte haft några kostnader för juridisk rådgivning (2015 1.500 kr) kr.

Årets resultat är en förlust på 4.520 kr (2015 ett överskott på 28646 kr, exklusive priset på 50.000 kr ett underskott på 21.354 kr).

33 000 kr från sparkontot och 27 000 kr från plusgirot har satts in på en blandad fond i Nordea, som består av Nordea Global Dividend Fund, Nordea Stratega ränta och Nordea Swedish Stars, ungefär 20 procent i aktier och 80 procent i räntebärande papper. Detta skulle kunna ge cirka 10 procent i avkastning på tre år. Det är en lågriskplacering. Fondavgifterna ligger mellan 0,65 och 1,5 procent. Fonden har på sex månader gått upp 1.728 kr.

Administration

I stor utsträckning sköts administrationen nu på elektronisk väg och på distans. Kjell Andersson hämtar post i brevlådan vid Stora Skuggan, som han sedan vidarebefordrar. Kallelser, handlingar och annan information skickas ut elektroniskt till alla föreningar och individuella medlemmar med något undantag, samtidigt som de läggs ut på Förbundets hemsida. Till de föreningar som inte har e-post skickas handlingarna per post. Förbundet delar lokal med Föreningen Stora Skuggan. Telefonnummer finns på hemsidan till alla styrelsemedlemmar. Förbundet förvarar arkivmaterial, böcker och

broschyrer i lokalen. Kungl. Djurgårdens förvaltning upplåter lokalen utan ersättning. För att informationen ska nå fram, bl.a. påminnelser om medlemsavgift, kallelser till mötet m.m. är det viktigt att medlemsföreningarna uppdaterar sina kontaktuppgifter fortlöpande.

Hemsida

Hemsidan har skötts av Bengt Rundquist, som är Förbundets webbmaster. Styrelsens medlemmar ansvarar för innehållet på olika sidor. Medlemsföreningar som inte har egna hemsidor kan ha en hemsida under Förbundets hemsida. Antalet besök kan numera jämföras med antalet på stora, rikstäckande föreningars hemsidor. Under 2016 har totalt 57.421 (förra året 41.264) besök gjorts på hemsidan eller någon/några av dess undersidor. Unika besökare var 18.800 (14.241). Med unika besökare menas de som under mätperioden (månad) går in första gången på hemsidan. På listan över de mest besökta undersidorna ligger Om förbundet 1:a, In English 2:a Dokumentarkivet 3:a, Gröna grannar 4:a samt Länkar 5:a.

Hemsidan kan också nås via adressen www.kungliganationalstadsparken.se.

Förbundet upprätthåller också hemsidan för konferensen Large Parks in Large Cities (www.largeparks.se). Där finns information från konferensen.

Årsmöte, föreningskonferenser och andra medlemsaktiviteter

Årsmötet hölls den 5 mars 2016 i Spårväghallarna på Södra Djurgården. Stockholms spårvägar bjöd på färd med veteranspårvagn från Norrmalmstorg. Patrik Slimane, ordförande i Kräpplaggruppen, grundskolelärare i naturvetenskap, ornitolog talade över ämnet: *Hur sköter man den gröna mångfalden i Stockholms parker?* och Björn Sylvén, Stockholms spårvägar talade om *Spårvägens come-back i Europa*. Efter årsmötet deltog ca. 50 personer i en buffémiddag i kafévagnen i spårväghallen.

Årets guidade tur gick av stapeln den 21 april med en nästan fullbokad båt. Henrik Waldenström guide.

Den 19 oktober anordnade FFE och Stockholms Sjögård en gemensam föreningskonferens på Klubbarnas klubb vid nya Djurgårdsvarvet. Konferensen inleddes med en guidad visning av Beckholmen, anförd av Gunnar Haeger. På konferensen diskuterades gemensamma frågor. Konstaterades att det råder en samsyn i många frågor. Beträffande den planerade varvsbyggnaden på Beckholmen skiljer sig dock uppfattningarna åt. Det finns behov av att informera den breda allmänheten om området, dess karaktär och starka lagskydd. FFE:s kostnad för konferensen uppgick till 1700 kronor. Av konferensens deltagare kom betydligt fler från Stockholms Sjögårds medlemsföreningar än från FFE:s.

Lagen

Tillämpningen av lagen lämnar en del övrigt att önska när det gäller Kungliga nationalstadsparken. Genom Ulf Sporrongs förmedling kunde förbundet anordna ett seminarium tillsammans med Kommittén för Gustavianska Parken och Kungliga Vitterhetsakademien om den lagstiftning som ska skydda parken. Seminariet ägde rum i Kungliga Vitterhetsakademiens lokaler på Villagatan 3 den 20 maj. Ordförande och moderator var Johan Hirschfeldt, ledamot av akademien och tidigare President i Svea Hovrätt. En av talarna var Erik Casten Carlberg, som senare, på hösten 2016, avled. Carlberg var den som höll i propositionen om nationalstadsparken 1994. Övriga talare var Jonas Ebbesson, professor i miljö rätt vid Stockholms universitet, Gösta Blücher, ordförande i Kommittén för Gustavianska Parken, Christian Laine, Kommittén Gustavianska Parken och Richard Murray. Deltog gjorde ett antal av våra medlemsorganisationer, Kungliga Djurgårdens förvaltning, Länsstyrelsen i Stockholms län m.fl. Tyvärr kom inte som utlovat någon från Miljödepartementet.

Vitterhetsakademien planerar att ge ut en skrift med innehållet i seminariet. De frågeställningar som behandlades vid seminariet var dessa:

- Vilken roll ska förarbetena spela?
- Vilka krav ska ställas på miljökonsekvensbeskrivningar?
- Vilken roll ska domstolar ha i förhållande till kommuner och länsstyrelse?
- Vilken skyldighet har domstolar att motivera sina domar?
- Vilken talerätt har miljöorganisationer?

Jonas Ebbessons råd till oss och andra miljöorganisationer är att fortsätta att driva ärenden i domstolarna. Praxis kan påverkas genom ihärdigt arbete.

Trädskydd

Länsstyrelsen har tagit beslut om skydd av träd utanför detaljplanlagda områden. Förbundet ansåg att fler träd borde betraktas som skyddsvärda och att marklov skulle krävas vid trädfällning och överklagade ärendet till regeringen. Förbundet drog därefter tillbaka sitt överklagande sedan länsstyrelsen förklarat att risken var att det då inte skulle bli något skydd alls.

Diverse utåtriktade verksamheter

Förbundet och WWF skickade ett gemensamt julbrev (2015) till Kungen och kronprinsessan med tack för deras medverkan på konferensen Large Parks in Large Cities. I brevet uttryckte de båda organisationerna oro över utvecklingen i parken vad gäller tillämpningen av lagar och åtföljande intrång.

Förbundet bidrog även i år finansiellt till den av Haga-Brunnsvikens Vänner anordnade ljusfesten runt Brunnsviken den 1 november.

Nationaldagsgaloppen genomfördes den 6 juni. Johan Tamm representerade förbundet men fick inte tillfälle att tala, så som förbundets representanter fått göra vid tidigare tillfällen.

Förbundet är representerat i länsstyrelsens Nationalstadsparksråd, dess Skötselutskott och Uppsiktsutskott (se nedan).

Henrik Waldenström är förbundets representant i styrgruppen för information i besökscentret Visit Djurgården.

En kortfilm planeras om parken. Ole Settergren har genom kontakt med en vänligt sinnad filmproducent fått ett erbjudande om en kortfilm för 15.000 kr. Ett par av produktionsbolagets unga medarbetare har engagerats och Ole Settergren och Richard Murray har producerat ett manus. Filmen ska läggas ut på Internet.

Förbundet var välrepresenterat på en konferens om Stockholms gröna infrastruktur ordnat av Landstingets Tillväxt- och regionnämnd den 22 juni.

Henrik Waldenström och Richard Murray deltog i Näringsdepartementets seminarium om hållbar infrastruktur den 9 september.

Internationell konferens, Large Parks in Large Cities

Konferensen 2015 ska avrapporteras. Richard Murray har påbörjat en avrapportering till Formas som ska vara klar i slutet av mars 2017. Vi verkar nu för att pengarna som blev över från konferensen få användas ett år till för att avrapporteringen av konferensen ska kunna bli en bok om stora parker.

Konferensens hemsida kan fortfarande besökas: www.largeparks.se.

Large Urban Parks

Som ett resultat av konferensen Large Parks in Large Cities har en sektion bildats inom organisationen World Urban Parks. Den kallas Large Urban Parks och består av en kommitté där Richard Murray är ordförande tillsammans med irländskan Margaret Gormely samt av ett nätverk. Tre arbetsgrupper har bildats, en för att bygga en databas över stora parker och samla in och sprida goda exempel på skötsel, skydd och utformning av stora parker, en för att samla kunskap om värdet av stora parker och en för att propagera för stora parker. Mötena sker över Internet.

Förbundet är medlem i World Urban Parks (WUP). Det gör att alla förbundets medlemsorganisationer och individuella medlemmar kan bli medlemmar i WUP till halva priset. Medlemsavgiften är då ca. 3.000 kr per år, vilket är vad förbundet betalar. World Urban Parks organiserar en årlig världskonferens – i år var den i Sydafrika och Richard Murray och Henrik Waldenström deltog – samt årliga regionala konferenser – den europeiska var i år i Frankrike och där deltog Richard Murray.

Tanken med detta arbete är att få internationellt stöd för stora parker och för Kungliga nationalstadsparken. Tidigare har WUP sysslat med mindre stadsparkar, lekparkar och idrottsanläggningar. Det lyckades förbundets representanter att få in begreppet stora parker och en del text om stora parker i slutdeklarationen från världskongressen i Sydafrika. Förbundet har också sökt påverka den nya agendan för UN Habitat, The New Urban Agenda. Förbundet lyckades ordna ett seminarium i Barcelona på en förkonferens till Habitat III och ett seminarium i Quito, Ecuador, när Habitat III hölls i oktober. Vid dessa tillfällen framhöll stora parkers och urbana skogars värde tillsammans med en rad internationella organisationer, bl.a. FAO, ICOMOS och WWF. Den nya agendan innehåller litet grand om parker och vikten av urban grönska men långt ifrån tillräckligt. Richard Murray representerade kommittén Large Urban Parks i Barcelona. I Quito representerades kommittén av en medlem från USA, Patricia O'Donnell.

Ny grön stad

Ny grön stad (tidigare Ny grön våg) är ett nätverk som förbundet är med i (och även varit med om att starta) och som omfattar ett 20-tal föreningar i Stor-Stockholm som alla kämpar för att slå vakt om en grön närmiljö och ser det som ett legitimt inslag i stadsplaneringen. Detta samarbete är formaliserats i en aktionsgrupp som kallas "Ny Grön stad". Henrik Waldenström är förbundets representant. Anders Tranberg, Bitte Liberg, Torbjörn Schmidt och Richard Murray har deltagit i en arbetsgrupp för att analysera bostadsbyggande och skydd av Stor-Stockholms grönstruktur.

Nationalstadsparksrådet – utveckling av parken

Rådet har under året sammanträtt två gånger. Landshövdingen, Chris Heister, är ordförande. Förbundets representant är Richard Murray och Märtha Angert Lilliestråle är ersättare. Henrik Waldenström är ersättare för WWF:s representant och deltar ofta. Alla tre är ledamöter av Skötselutskottet, som bildats av länsstyrelsen efter att förbundet och Djurgårdsförvaltningen tagit initiativ till ett Skötselråd, som fungerat i flera år. Anders Tranberg är ersättare. Henrik Waldenström är ledamot av Uppsiktsutskottet. Dessa utskott träffas tre-fyra gånger per år. Aktuella skötselfrågor diskuteras. Uppsiktsutskottet samlar och publicerar information om parken och dess utveckling.

I Nationalstadsparksrådet har arbetet påbörjats för att planera användandet av de 100 miljoner kr som står till förfogande för parkens utveckling fram till 2022. Nu finns en investeringsplan för det närmaste året. Av anslaget avsätts 13 milj kr vilket ska resultera i åtgärder för 45 milj. kr. Betoningen ligger på kulturmiljöer, tillgänglighet och information. Naturvård och stärkande av biologisk mångfald börjar ta fart. Anders Tranberg och Richard Murray har utarbetat en lista över naturvårdsåtgärder som överlämnats till rådet. Åtgärder för att dämpa buller ska inte finansieras med dessa pengar utan ska förhoppningsvis ske genom väghållarnas försorg.

Barriäreffekter – Järvakilen

Järvakilen

Allan Edblom, Järfälla naturskyddsförening, har under året varit adjungerad medlem av styrelsen. Han bevakar frågor rörande Järvakilen. Förbundet har i skrivelse till Järfälla kommun angivit vilka krav som bör ställas på det naturreservat som nu planeras runt Igelbäcken från gränsen till Stockholm mot naturreservatet söder om Säbysjön. Vi har framfört att planeringen av naturreservatet och Barkarbystaden måste ske samordnat samt att Hästa Klack bör bli en del av naturreservatet.

Naturskyddsföreningen i Järfälla har överklagat skapandet av ett verksamhetsområde i en tvåhundraårig tallskog – Häradsallmanningen. Området är av stor vikt för att Järvakilen ska fungera som en grön korridor. SNF förlorade i alla instanser och fick inte prövningstillstånd i mark- och miljööverdomstolen.

Järvastaden

Bygg-Vesta är ett byggföretag som vill ta ett helhetsgrepp på bebyggelsen runt Järvafältet och försöka skapa en sammanhängande stad – utan att störa grönkilen. Företaget hävdar tvärtom att det gröna höjer värdet deras fastigheter. Bygg-Vesta har engagerat arkitekt Ola Andersson och avser att ordna en workshop med alla berörda kommuner. Förbundet kommer under 2017 ges tillfälle att följa detta. Vårt syfte är att säkerställa de gröna delarna av planeringen.

Råstasjön

Henrik Waldenström har företrätt förbundet i ett samarbete med Naturskyddsföreningen i Solna för att protestera mot Solna kommuns byggplaner norr om Råstasjön. Sjön är en viktig fågellokal och en värdefull del av Järvakilen som spridningsväg till Nationalstadsparken. Protesterna har lett till att Solna beslutat att inrätta ett naturreservat runt sjön. Förhoppningsvis kan detta få efterföljare i Sundbyberg med ett naturreservat runt Lötsjön.

Översiktlig planering

Stockholms översiktplan 2016 och Regional utvecklingsplan (RUF) 2050

Förbundet har lämnat synpunkter på samrådsförslagen till Regional utvecklingsplan för Storstockholm (RUF) 2050 och översiktsplan för Stockholm. Förbundet begär en återremiss av översiktsplanen eftersom förslaget inte uppfyller de krav man bör ställa på en översiktsplan. Planen är full av motsättningar, otydliga och högtflygande mål och saknar strategi för målen ska nås. Planen genomsyras av ambitionen att bygga 140.000 lägenheter till år 2030. Allt annat får vika. I den regionala utvecklingsplanen RUF 2050 är prognosen en dryg miljon människor ytterligare i Stor-Stockholm, vilket skulle innebära att 80 procent av befolkningsökningen i Mellansverige skulle tillföras Stockholmsregionen. Förbundets yttrande ifrågasätter dessa ambitioner eftersom koncentrationen till Stockholms län och inom länet till Stockholm och inom Stockholm till innerstaden gör att livskvaliteten i Stockholm med förorter och förortskommuner försämras samtidigt som övriga orter i Mellansverige inte ges chansen att utvecklas. Fokuseringen till Stockholms innerstad lämnar bara utrymme för ett begränsat intresse för ytterstaden. Kista och Farsta är de enda ytterstadsområden som kan räkna med några satsningar. Det betyder att utanförskapsområden som övriga Järvafältet, Skärholmen och andra delar av Söderort inte får chansen att bryta den negativa utveckling de är inne i. Stockholms ÖP lämnar fältet fritt för marknadskrafterna, dvs. fastighetsspekulation. Översiktsplanen innehåller ett reservat för Östlig förbindelse, som bör utgå enligt förbundet. Även uttryckta ambitioner att bygga studentbostäder längs Bergiusvägen och i Kräftriket bör utgå.

Solnas översiktsplan

Förbundets invändningar mot Solna översiktsplan har inte beaktats. Solna föreslår i den antagna översiktsplanen viss kompletteringsbebyggelse i Sörentorp, Stocksundstorp och Frösundaviks kasernområde, vilket förbundet har invänt mot. Översiktsplanen innehåller ett spårreservat längs Bergshamravägen.

Plan- och byggärenden

Solna

Cykelstråk – ekodukt

Trafikverket planerar stråk för snabb cykling från Silverdal till Norrtull. Förbundet har svarat att cykelstråken inte får inkräkta på Nationalstadsparken och att de med fördel kan ta utrymme på vägarna eftersom syftet är att minska biltrafiken. En besvärlig passage är väster om Polishögskolan i Sörentorp där ängsmark kan bli ianspråktagen. Över Bergshamravägen kan det komma att bli en ny bro. Den kan utformas för att också fungera som ekodukt. Risken är ekodukten genom sin utformning får en mycket begränsad effekt. Förbundet har lanserat en typ av billiga men samtidigt mycket effektiva ekodukter som byggs i Australien. Tanken är att de skulle kunna anläggas över Bergshamravägen mellan Ulriksdal och Brunnsviken.

Bergshamra

Kommunstyrelsen i Solna beslutade hösten 2013 att ta fram en utvecklingsstrategi för Bergshamra. Gunilla Sterner Kumm bevakar ärendet och samverkar med Bergshamrapartiet. Planer på en överdäckning av Bergshamravägen öppnar möjligheter att stärka spridningsvägen genom Bergshamra. Kommunstyrelsen har gjort ett omtag med förnyat samråd med de boende. Gunilla Sterner Kumm uppvalde tillsammans med Märtha Angert Lilliestråle och Richard Murray kommunalrådet Torsten Svenonius både för att framhålla vikten av grönstrukturen inom Bergshamra och av att skapa gröna övergångar, eventuellt en ekodukt över Bergshamravägen.

Haga

Stallmästaregården

Anders Bodin Fastigheter AB, som tidigare har köpt Stallmästaregården, vill bygga till ca 40 rum och en konferensanläggning. Enligt Förbundet skadas därmed byggnadsminnet Stallmästaregården allvarligt. Genom förbundets överklagande stoppades detaljplanen av Mark- och miljödomstolen pga. att någon miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte var gjord. Fastighetsägaren återkommer under 2017 med ett nytt förslag.

Förbundet har sökt upplysa såväl Solna som Stockholm om att Stallmästaregården och den intilliggande Norrtullstomten måste utformas på ett sätt som överensstämmer med områdets viktiga roll som entré till Hagaparken.

Norrtull

Stockholms stad har reviderat sina planer för tomten närmast Norrtull, som är en del av Nationalstadsparken. Planerna röjer tyvärr inte heller nu någon särskild uppskattning av platsen som del av parken och en entré till Hagaparken. Ytan tas i anspråk för storskalig bebyggelse. Endast en grön strimma lämnas längs järnvägen. Märtha Angert Lilliestråle och Richard Murray har uppvaltat stadsbyggnadsborgarrådet Roger Mogert två gånger för att påtala detta och föreslå lösningar som skapar en värdig entré till parken, därtill med god tillgänglighet från Vasastaden. En möjlighet, som förbundet framhållit tillsammans med Haga-Brunnsvikens vänner och Kommittén för Gustavianska Parken, vore att förlägga Nobelcentret till denna plats istället för till Blasieholmen (se nedan).

En värdefull förändring i det nya förslaget är att de båda tullstugorna frilagts.

Skötselplan för Haga

En ny skötselplan för Hagaparken är framtagen. Förbundet har fått den presenterad i Skötselutskottet och har därefter levererat synpunkter på planen till Statens fastighetsverk.

Norra Djurgården

Roslagsbanan

Tanken är att järnvägsövergången vid Frescati/Bergianska trädgården ska ersättas med en planskild korsning. De alternativ som undersökts gör stora intrång i parken och har därför avvisats av Förbundet och många andra. Arbetet har under 2015 och 2016 tills vidare lagts på is på grund av Stockholms läns landstings brist på pengar. Förbundet samverkar med Bergianska trädgården för att få till stånd en så hänsynsfull lösning som möjligt. Sverigeförhandlingen har aktualiserat att Roslagsbanan dras i tunnel från Albano till Centralen. Förlängs tunneln till Ålkistan skulle problemet vara löst.

700 nya studentbostäder på Lappkärrsberget

Koncentrationen av studentbostäder till Kungliga nationalstadsparken är redan mycket stor. Drygt 700 studentbostäder kommer nu att byggas i det redan bebyggda området på Lappkärrsberget, kv Filosofen. Det kraftiga tillskottet av byggnader får negativa effekter på landskapet och för spridningsvägar. Förbundet överklagade planen men både länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen godtog planen. Förbundet fick därefter inte begärt prövningstillstånd hos Mark- och miljööverdomstolen. Planen har således vunnit laga kraft.

Lidingöbro värdshus

Byggandet av ett hotell och spa har nu stått still mycket länge. Bygglov gäller i två år och borde nu ha löpt ut. Förbundet har mycket svårt att få information om vad som händer. Stockholms stad agerar extremt passivt. Lennart Tonell och Richard Murray har besökt boende i området.

Spårväg city

Förslaget att dra spårvägen vidare från Djurgårdsbron via Oxenstiernsgatan står nu still p.g.a. pengabrist. Ingenting har hänt under året.

Albano

Detaljplanen som Stockholms stads fullmäktige antog i december 2012 har nu vunnit laga kraft. Planen omfattar 150.000 kvm undervisningslokaler och studentbostäder. Förbundet invände när Akademiska hus önskade frångå planen. Bygglov är ännu inte beviljat. Förbundet har begärt och fått till stånd en referensgrupp tillsammans med Akademiska hus. Från förbundets sida ingår Anders Tranberg, Märtha Angert Lilliestråle, Henrik Waldenström och Richard Murray. I referensgruppen ingår också Haga-Brunnsvikens Vänner och Kommittén för Gustavianska Parken. Ambitionen är att till referensgruppen knyta Stockholm Resilience Center och en representant för länsstyrelsen. Under hösten har ett sammanträde hållits, varvid överenskommit att Christian Laine, Kommittén för Gustavianska Parken, ska hålla en föreläsning om kulturlandskapet och Henrik Waldenström en föreläsning om parkens naturvärden för hela projektgruppen (Akademiska hus och Svenska Bostäder). Förbundet verkar nu för att inom ramen för den antagna detaljplanen se till att intrång i park- och naturmark, bl.a. i Bellevueparken, blir så små som möjligt, att byggnader och anläggningar utformas för att fungera som spridningsväg för växter och djur mellan Bellevueparken och Lill-Jansskogen och för att inramningen mot Brunnsviken blir så hänsynsfull som möjligt.

Hjorthagstornet

Fastighetsföretaget Oscar Properties planerade skyskrapa, som ska ersätta den 90 m höga gasklockan, får inte bli högre än den nuvarande gasklockan. Detta efter Mark- och Miljööverdomstolens dom. Domstolen avisade förbundets överklagande att skrapan kommer att göra påtaglig visuell skada på det historiska landskapets kulturvärden, men höll med Fortum som ansåg att en högre byggnad skulle komma att störas av rökplymen från Värtans värmeverk, vilket skulle kunna leda till problem att driva detta vidare.

Kolkajen

Den sista detaljplanen längs Husarviken innefattar byggande i vattnet – en ö med fyra kvarter avses skapas utanför stranden i Värtan. Förbundet har invänt mot detta eftersom det innebär ett prejudikat att bebygga Stockholms vatten.

Kv Väbeln, Studentbacken

Efter att länsstyrelsen upphävt detaljplanen med argumentet att spridningsvägen är svag och måste stärkas och inte får ytterligare försvagas, undanröjde regeringen detta beslut och fastställde detaljplanen. Den har därmed dock inte vunnit laga kraft. Nu ska de boendes överklagan behandlas. Boende, tvärs över gatan, har i flera års tid försökt stoppa detta projekt. Området är en del av den svaga spridningsvägen mellan Norra och Södra Djurgården. Förbundet har bistått de boende med råd. De är beredda att driva ärendet vidare till Mark- och miljödomstolen. Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening har också arbetat med detta ärende.

GC-bro vid Ålkistan och vattenkvaliteten i Brunsviken

Länsstyrelsen håller tillsammans med Solna och Stockholm på att undersöka möjligheterna att bygga en gång- och cykelbro över Ålkistan. Förbundet har lanserat ett alternativ i form av en sluss. På Slussportarna kan man gå och cykla. En sluss skulle ha andra fördelar: Brunnsviken skulle åter bli en insjö, Brunnsviken skulle nästan kunna återta den höjd den hade innan Ålkistan sprängdes – ca. 1,25 cm högre än i dag – slussarna skulle hindra bräckt, tyngre vatten bemängt med fosfor att rinna in från Edsviken/Värtan, vilket skulle hjälpa till att göra bottnarna levande igen. Kommunerna är genom EU:s vattendirektiv ålagda att förbättra vattenkvaliteten i Brunnsviken och avser fälla aluminiumsulfat och bygga sedimenteringsdammar. En stor summa pengar är redan anslagen för detta.

Södra Djurgården

Nobelhuset

Förbundet har motsatt sig förslaget till Nobelhus på Blasieholmen och framhållit att huset passar illa in i den inramning av Nationalstadsparken som staden här utgör. Förbundet hävdar att huset skulle komma att skada riksintresset Nationalstadsparken påtagligt och därmed vara olagligt. Förbundet samverkar tillsammans med Samfundet S:t Erik, Svenska Byggnadsvårdsföreningen, Stockholms Sjögård, Stockholm Skyline, Norrmalms Hembygdsförening och Europa Nostra i nätverket Bevara Blasieholmen – Flytta Nobelbygget. Förbundet har tillsammans med Kommittén för Gustavianska parken och Haga-Brunnsvikens Vänner föreslagit att Nobel Center byggs på tomten öster om Norrtull.

Besökscenter

Förbundet deltar i en samordningsgrupp för information kring nationalstadsparken genom Henrik Waldenström. Världsnaturfonden sponsrar fortlopande förbundets medverkan.

Djurgårdsbrunn

Ägarna till Djurgårdsbrunnens värdshus, Proventus, har påbörjat ett utrednings- och formgivningsprogram för ett värdshus, som ska kombineras med en mötesplats för forskare, författare och konstnärer. Även en del ren hotellverksamhet avses inrymmas i projektet. Märtha Angert Lilliestråle och Richard Murray har deltagit ett antal gånger i diskussioner med arkitekter och

med byggherrens företrädare, Proventus ägare Robert Weil och dess vd Daniel Sachs. FFE anser att det är viktigt att värna om brunnsmiljön och att den nya bebyggelsen passar in i miljön. De planer som visats innehåller för stor volym och ligger för påträngande vid kanalen. Den moderna arkitekturen är för tung och anspråksfull för att passa in bland den nätta djurgårdsbebyggelsen. En detaljplanprocess har inletts.

Minnesvård över tsunamikatastrofens offer

En minnesvård planeras till Blockhusudden, nedanför Thielska galleriet. Platsen är bestämd utan att förbundet fått ge sin syn på valet av plats. Platsen är idag en picknickplats med vacker utsikt i en typisk djurgårdsnatur. Förbundet har givits möjlighet att se de tävlingsförslag som inkommit och ska lämna synpunkter i slutet av januari 2017.

Gröna Lund

Planarna på stora åkattraktioner på tomten bakom Liljevalchs är nu övergivna. Istället planeras en successiv utbyggnad av en småskalig stadsbebyggelse med restauranger.

Beckholmen

Det kommersiella varvet på Beckholmen vill bygga en mycket hög och stor verkstadsbyggnad på ön, något som förbundet motsatt sig. Under året har projektet stått still.

Österleden (Östlig förbindelse)

Sverigeförhandlingen driver Österleden (Östlig förbindelse) vidare, men Stockholms stad har sagt att man inte vill bidra till finansieringen och att den föreslagna leden komplicerar bostadsbyggandet. Förbundet har utarbetat en skrivelse som tillställts politiker och tjänstemän i staden och inom staten. Även om leden dras under parken planeras en av- och påfart vid Borgen på Gärdet. Det kommer att generera en omfattande biltrafik tvärs över parken på Lindarängsvägen och att skapa ett exploateringstryck mot Ladugårdsgärde. Byggandet kommer att leda till skador på parken i form av påslag, anläggningar för ventilation och nödutrymning och konstruktionsarbete ovanifrån. Förbundet arrangerade tillsammans med några av föreningarna i Ny grön stad, Naturskyddsföreningen i Stockholms län och Klimataktion, en hearing på ABF-huset den 5 oktober. Anders Tranberg och Henrik Waldenström har hållit i detta.

Förbundet har också svarat på en samrådsskrivelse från Trafikverket rörande vilken miljöpåverkan en östlig förbindelse kan tänkas få och om det motiverar en miljökonsekvensbeskrivning. Förbundet hävdar att Östlig förbindelse ger upphov till en betydande miljöpåverkan. Följaktligen ska en MKB göras.

Flyktingbostäder på Ladugårdsgärde

Förbundet protesterade i ett pressmeddelande mot planerna att bygga flyktingbostäder nedanför Borgen på Ladugårdsgärde. I pressmeddelandet framhölls att det finns gott om mark på andra håll inom Stockholms stad och att den plats som nu valts är betydligt mindre lämpad än mindre känsliga platser inom Nationalstadsparken såsom Storängsbotten, Albano och Norrtull. Valet av plats vittnar möjligen om en strävan att montera ned skyddet för Nationalstadsparken.

Greve von Essens väg ska läggas igen

Genom att dra en ny väg på baksidan av Drottningberget kan Greve von Essens väg läggas igen för biltrafik. Planering för detta pågår. Detta är något förbundet har drivit i många år.

Övrigt

Skuruparken

Skuruparkens vänner står nu mycket nära sitt mål – att få Skuruparken förklarad som naturreservat. Ärendet ligger överklagat av fastighetsägaren och byggbolaget JM hos regeringen. Förbundet har hela tiden stött arbetet för att skydda Skuruparken, denna gång med en skrivelse till regeringen.

Evenemang

Evenemangen har detta år inte berett så stora problem. Evenemangen är viktiga för att människor ska uppmärksamma och förstå parkens värden, men får inte skada parkens naturvärden eller medföra aktiviteter som inte stämmer med parkens syften.

Framtiden

2017 avser styrelsen att arbeta främst med dessa frågor:

- Internationellt arbete med stora parker inom organisationen World Urban Parks
- Bevakning av att vid byggandet av 150.000 kvm universitetslokaler och studentbostäder i Albanoområdet hänsyn tas till inramningen av Brunnsviken och behovet av en grön spridningskorridor mellan Bellevue och Lill-Jansskogen . Stockholms stad måste förmås att leva upp till sina löften att förse Roslagsvägen med en trädallé och reducera antalet körfiler.
- Bensinstationstomten/Generalsbacken – att den utformas som en värdig entré till Nationalstadsparken från Vasastaden, dvs. över Norrtull och förbi Stallmästaregården och Tingshuset
- Förhindra att tillbyggnader skadar byggnadsminnet Stallmästaregården.
- Stoppa Österleden
- Nationalstadsparksrådet och Skötselutskottet: möjligheter ges att få till stånd konkreta förbättringar och att påbörja arbetet med att utveckla skötseln på ett medvetet sätt för att gynna biologisk mångfald
- Att få till stånd ett informationsutskott för Nationalstadsparken, i vilket alla representanter i Nationalstadsparksrådet kan delta
- Se till att stora evenemang respekterar och informerar om natur- och kulturvärden i parken
- Bevaka att snabbcykelvägen blir bra samtidigt som den inte skadar parken
- Återge Brunnsvikens vatten en godtagbar kvalitet
- Stoppa ytterligare bostadsbyggande i parken
- Bidra till återskapandet av experimentalfältet i en nutida tappning
- Skydda Järvakilen vid utvecklandet av Barkarbystaden och Järvastaden

Stockholm 2017-02-13

STYRELSEN

Richard Murray, Lars-Åke Hörjel, Märtha Angert Lilliestråle, Bitte Liberg, Anne Murray, Bengt Rundquist, Gunilla Sterner Kumm, Torbjörn Schmidt, Ole Settergren, Johan Tamm, Lennart Tonell, Anders Tranberg, Henrik Waldenström